

Tab. 1. Přehled krystalopatií v nefrologii; upraveno podle (1, 19)

Krystalopatie v nefrologii	
Onemocnění	Krystal; forma renálního poškození
Renovaskulární krystalopatie (typ 1)	
Cholesterolová krystalová embolie	cholesterol; AKI
Ateroskleróza a nefroangioskleróza	cholesterol, apatit, kalciumfosfát; CKD
Tubulární krystalopatie (typ 2)	
Paraproteinem indukované krystalové nefropatie	
■ myelomová ledvina	monoklonální lehké řetězce; AKI/CKD
■ proximální tubulopatie s/nebo bez Fanconioho syndromu	monoklonální lehké řetězce; CKD
Dietou/léky indukovaná krystalová nefropatie	
■ tumor lysis syndrom	kyselina močová; AKI
■ nadměrný dietní příjem oxalátů	kalciumoxalát monohydrát (whewellit), kalciumoxalát dihydrát (weddellit); AKI
■ nadměrný dietní příjem kyseliny močové/dna	kyselina močová; CKD
■ lékově indukovaná krystalurie	lékové krystaly; AKI
■ akutní fosfátová nefropatie	kalciumfosfát; AKI
Cholemická krystalová nefropatie	žlučové pigmenty, AKI
Enterální krystalové nefropatie	
■ celiakie, idiopatické střevní záněty	kalciumoxalát monohydrát (whewellit), kalciumoxalát dihydrát (weddellit); AKI
■ bariatrické chirurgické zákroky	kalciumoxalát monohydrát (whewellit), kalciumoxalát dihydrát (weddellit); AKI
■ syndrom krátkého střeva	kalciumoxalát dihydrát (weddellit); AKI
Myogenní krystalová nefropatie (rabdomyolýza)	
Genetická onemocnění	
■ genetické formy RTA	kalciumhydrogenfosfát dihydrát (brushit), kalciumkarbonát, kalciumoxalát, kalciumfosfát, magneziumamoniumfosfát hexahydrát (struvit); CKD
■ genetické formy hyperurikozurie	kyselina močová; CKD
■ primární hyperoxalurie	kalciumoxalát monohydrát (whewellit), kalciumoxalát dihydrát (weddellit); CKD
■ cystinóza	cystin, CKD
■ genetická onemocnění způsobující nefrokalcinózu	kalciumfosfát, kalciumpyrofosfát; CKD
(Dentova nemoc, idiopatická infantilní hyperkalcemie a hyperkalciurie a další)	
Urolitiáza (krystalopatie močového traktu) (typ 3)	
Genetická onemocnění	
■ genetické formy RTA	kalciumhydrogenfosfát dihydrát (brushit), kalciumkarbonát, kalciumoxalát, kalciumfosfát, magneziumamoniumfosfát hexahydrát (struvit); kolika
■ genetické formy hyperurikozurie	kyselina močová; kolika
■ primární hyperoxalurie	kalciumoxalát monohydrát (whewellit), kalciumoxalát dihydrát (weddellit); kolika
■ cystinóza	cystin, kolika
■ genetická onemocnění způsobující nefrokalcinózu	kalciumfosfát, kalciumpyrofosfát; kolika
(Dentova nemoc, idiopatická infantilní hyperkalcemie a hyperkalciurie a další)	
Dietou/léky indukovaná urolitiáza	lékové krystaly, kalciumoxalát, kalciumfosfát; kolika
Hyperurikozurické syndromy	kyselina močová; kolika
Enterální urolitiáza	
■ celiakie, idiopatické střevní záněty	kalciumoxalát monohydrát (whewellit), kalciumoxalát dihydrát (weddellit); kolika
■ bariatrické chirurgické zákroky	kalciumoxalát monohydrát (whewellit), kalciumoxalát dihydrát (weddellit); kolika
■ syndrom krátkého střeva	kalciumoxalát dihydrát (weddellit); kolika
Urolitiáza asociovaná s infekcí	magneziumamoniumfosfát, karbonátapatit, amoniumurát; kolika

AKI – akutní renální poškození, CKD – chronické onemocnění ledvin, RTA – renální tubulární acidóza

nekroinfamace, chronická remodelace tkání, která vede k jejich atrofii a jizvení, a obstrukce vývodů, dutin nebo cév většími krystalovými masami či konkrementy. Na základě dosavadních znalostí o těchto patofyziologických mechanismech vedoucích k různým typům krystalové indukovaného renálního poškození, můžeme krystalové nefropatie rozdělit na 3 základní typy:

- renovaskulární krystalopatie (typ 1),
- tubulární krystalopatie (typ 2),
- urolitiáza (typ 3) (Tab. 1).

Klinicky se mohou manifestovat pod obrazem akutního renálního poškození, progresivního chronického onemocnění ledvin a formou renální koliky (1, 2).

Renovaskulární krystalopatie (typ 1)

Renovaskulární poškození u tohoto typu krystalopatie je způsobené krystaly cholesterolu. Nejedná se však o typickou depozici krystalů v pravém slova smyslu, ale spíše o významnou roli cholesterolových krystalů v patogenezi dané entity.